

Χρόνια πριν, όταν οι Αργοναύτες επέστρεφαν από την Κολχίδα και βρίσκονταν στα μέρη που έπλεε το πλοίο του Οδυσσέα, είχαν υποχρεωθεί να περάσουν από το στενό όπου ενέδρευαν η Σκύλλα και η Χάρυβδη και, στη συνέχεια, ανάμεσα από τις Πλαγκτές Πέτρες, τους βράχους που επέπλεαν και συνέθλιβαν όσα πλοία περνούσαν από εκεί. Και στις δυο περιπτώσεις, οι Αργοναύτες είχαν ισχυρή τη βοήθεια των θεών. Ο Οδυσσέας όχι. Η Κίρκη όμως, εξήγησε στον Οδυσσέα ότι μπορούσε να επιλέξει το ένα από τα δυο επικίνδυνα σημεία και να αποφύγει το άλλο. Ο Οδυσσέας διάλεξε το στενό της Σκύλλας και της Χάρυβδης, χωρίς να προΐδεάσει τους άντρες του για να μην τους τρομάξει.

Ο Ευριπίδης, στη «Μήδεια» (στίχος 1342), αποκαλεί τη Σκύλλα Τυρσηνίδα, που σημαίνει την κάτοικο ενός από τα νησιά του Τυρρηνικού πελάγους. Η επικρατούσα άποψη όμως ήταν ότι το τέρας η Σκύλλα και η αόρατη Χάρυβδη ζούσαν σε δυο αντικριστούς βράχους, στο στενό της Μεσσήνης, ανάμεσα στη Σικελία και την Ιταλία. Αλίμονο σ' εκείνον που θα τολμούσε να περάσει από εκεί. Η Σκύλλα καιροφυλακτούσε και, με τους έξι μακριούς λαιμούς της, έσκυβε ως την επιφάνεια της θάλασσας κι άρπαζε στα έξι στόματα των ισάριθμων κεφαλιών της κι έτρωγε από ψάρια και δελφίνια ως ανθρώπους. Κι αν κάποιος γλίτωνε από αυτήν, έπεφτε στη Χάρυβδη που, αόρατη, ρουφούσε όλη τη θάλασσα κι αφού έτρωγε όλα όσα περιέχονταν σ' αυτήν, την ξερνούσε πίσω «σα βρασμός μες στο πυρό καζάνι» (μ 236), κάτι σα μια παμφάγα παλίρροια και άμπωτη.

Καθώς το πλοίο με τον Οδυσσέα και τους άντρες του απομακρυνόταν όλο και πολύ από το νησί των Σειρήνων, έφτασε σ' ένα σημείο όπου η θάλασσα αναδευόταν σύγκορμη. Οι άντρες πάγωσαν βλέποντας μακριά «κύμα και καπνό» κι ακούγοντας «αχό μεγάλο». Παράτησαν τα κουπιά. Ο Οδυσσέας τους εμψύχωσε και φρόντισε να αλλάξουν ρότα. Αρχικά, κατευθύνονταν προς τις Πλαγκτές Πέτρες αλλά πια έστριβαν κατά το στενό της Σκύλλας και της Χάρυβδης. Ο ήρωας υπολόγιζε πως, αν έπεφταν στο στόμα της Χάρυβδης, θα χάνονταν όλοι. Όμως τα έξι κεφάλια της Σκύλλας μπορούσαν να αρπάξουν ως έξι άντρες, ίσως και πιο λίγους αν ήταν τυχεροί και αντιμετώπιζαν το τέρας. Έτσι, οι διαταγές του ήταν να πλεύσουν κοντά στον βράχο όπου παραμόνευε η Σκύλλα. Ο ίδιος ζώστηκε τα όπλα του, πέρασε το τόξο στον ώμο του, πήρε δυο δόρατα, ένα σε κάθε χέρι, κι ανέβηκε στην πλώρη, να την αντιμετωπίσει. Η Σκύλλα όμως δε φαινόταν. Αντίθετα, το κακό που γινόταν στη μεριά της Χάρυβδης απέσπασε την προσοχή τους, καθώς το θέαμα μόνο τρόπο προκαλούσε.

Αυτή τη στιγμή περίμενε και η Σκύλλα. Καθώς ο Οδυσσέας και οι άντρες του είχαν αφοσιωθεί στην ταραχή που προκαλούσε η Χάρυβδη, οι έξι λαιμοί της Σκύλλας φάνηκαν

Ξαφνικά και βούτηξαν πάνω στο πλοίο. Τα έξι στόματα του τέρατος άρπαξαν ισάριθμους άντρες. Το μόνο που πρόλαβε να δει ο Οδυσσέας ήταν τα χέρια και τα πόδια των έξι συντρόφων του που σπαρταρούσαν στα σαγόνια της Σκύλλας.

Απέφυγαν τη Χάρυβδη και κωπηλατώντας όσο πιο γρήγορα μπορούσαν, απομακρύνθηκαν. Ο Οδυσσέας είχε ζησει μια από τις πιο τρομακτικές εμπειρίες του. Με τη φράση «από τη Σκύλλα στη Χάρυβδη» να διασώζεται στους αιώνες και να σημαίνει τη μετάβαση από το ένα κακό στο χειρότερο.

(τελευταία επεξεργασία, 17 Μαΐου 2022)